

Gåstolens förbannelse

När barnet har nått krypandet och reser sig mot stöd är gåvagn det rätta hjälpmedlet. Gåstolar är ett feltänk från början till slut, menar Roland Sennerstam. På bilden syns Karl XII:s gåstol (ur Svenska Familj-Journalen, 1879).

Till 10 mån kontrollen på barnvårdscentralen kommer av och till barn som inte nått de förväntade färdigheterna motorisk. De kryper inte, reser sig inte mot stöd och tar sig inte fram på golvet i bukläge. Min fråga till föräldrarna har då varit om de har en gåstol hemma. Ofta blir svaret 'ja'.

Det är när barnet är sex månader och skall börja träna i bukläge, som det inte så sällan blir problem. Barnet skriker och visar att det inte vill ligga på golvet. Det handlar egentligen om en frustration som barnet skulle kunna uttrycka med att säga, att varför skall jag vara här? Jag kan ju inget! Egentligen handlar det om att barnet vill mer än det kan och inte bara ligga platt ner på magen. I detta läge ger föräldrar ibland upp och köper en gåstol, säkert i god välmening. Barnet lär sig att pinna på i gåstolen och tycks ha så roligt. Finns det ett 2-årigt syskon kan de ju leka med varandra!

Men i gåstolen blir det av inget med den egna motoriska utvecklingen: att rea sig på händerna, lyfta rumpan, stå där och gunga och känna att något spännande är på gång nämligen krypförmågan, som håller på att etableras. Gåstolen fräntar barnet sin första stora lärandeperiod, då det med "tiral en error" letar sig framåt och upptäcker vad kroppen kan. Irritationen finns där, när det inte går som barnet vill och den frustrationen är motorn i utvecklingen. Det är en fröjd att se deras vilja att göra mer än de kan.

Vid varje sex månaderskontroll jag har på BVC för jag ett samtal om den viktiga perioden mellan sex till tio månader, då en stor del av motoriken kommer. Barnet gör jobbet själv, bara det får vara på golvet. Samtidigt varnar jag för gåstolen. Rekommenderar

i stället hoppgunga, om föräldern behöver placera barnet en stund med lagom synavstånd. Jag ser ingen ingång alls för gåstolar till friska barn. När barnet har nått krypandet och reser sig mot stöd är gåvagn det rätta hjälpmedlet. Gåstolar är ett feltänk från början till slut!

*Roland Sennerstam, barnläkare, BVC-konslut, Stockholm
E-mail: roland.sennerstam@ki.se*

**OAVSETT VAR
KATASTROFEN ÄR
INOM 36 TIMMAR KAN VI VARA DÄR**

I katastrofsituationer hänger allt på att agera snabbt. Hjälpt oss att vara i ständig beredskap så att vi kan rädda fler liv. Sms:a **LÅKARE** till **72970** så skänker du 50 kr eller gå in på lakareutangranser.se för att ge din gåva. Tack.

